

UREDBA (EU) br. 1227/2011 od 25. oktobra 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije, prilagođena pravnom okviru Energetske zajednice Odlukom Ministarskog vijeća Energetske zajednice broj D/2018/10/MC-EnC od 29. novembra 2018. godine

Član 1.

Predmet, područje primjene i odnos s drugim zakonodavstvom Energetske zajednice

1. Ovom se Uredbom uspostavljaju pravila za zabranu malverzacija koje utiču na veleprodajna tržišta energije koja su u skladu sa pravilnim funkcioniranjem tih veleprodajnih tržišta energije, vodeći pritom računa o njihovim posebnim značajkama. Njome se omogućuje nadzor veleprodajnih tržišta energije od strane nacionalnih regulatornih tijela.
2. Ova se Uredba primjenjuje na trgovanje veleprodajnim energetske proizvoda. Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje primjena prava Energetske zajednice i nacionalnog prava u području konkurencije na prakse koje su obuhvaćene ovom Uredbom.
3. Nacionalna regulatorna tijela i, ako je potrebno, nacionalna tijela za konkurenciju i druga relevantna nacionalna tijela saraduju kako bi se osigurao usklađen pristup provedbi odgovarajućih pravila, ako se mjere odnose na jedan ili više veleprodajnih energetske proizvoda na koje se primjenjuju članovi 3., 4. i 5. ove Uredbe.
4. (NE PRIMJENJUJE SE)
5. (NE PRIMJENJUJE SE)

Član 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „povlaštene informacije” znači informacije precizne prirode koje nisu objavljene, a odnose se, direktno ili indirektno, na jedan ili više veleprodajnih energetske proizvoda i koje bi vjerovatno, da se objave, značajno uticale na cijene tih veleprodajnih energetske proizvoda.

Za potrebe ove definicije „informacije” znači:

- (a) informacije koje treba objaviti u skladu s uredbama (EZ) br. 714/2009 i (EZ) br. 715/2009, uključujući smjernice i mrežne kodekse koji su usvojeni u skladu s tim uredbama;

(b)informacije koje se odnose na kapacitet i korištenje postrojenja za proizvodnju, skladištenje, potrošnju ili prijenos odnosno transport električne energije ili prirodnog gasa ili se odnose na kapacitet i korištenje terminala za UPP, uključujući planiranu ili neplaniranu neraspoloživost tih postrojenja;

(c)informacije koje treba razotkriti u skladu sa zakonskim ili regulatornim odredbama na nivou Energetske zajednice ili nacionalnom nivou, tržišnim pravilima i ugovorima ili običajima na dotičnom veleprodajnom tržištu energije, u mjeri u kojoj te informacije mogu imati značajan efekat na cijene veleprodajnih energetske proizvoda; i

(d)druge informacije koje bi razuman učesnik na tržištu vjerovatno koristio kao dio osnove za svoju odluku da provede transakciju koja se odnosi na određeni veleprodajni energetski proizvod ili da izda nalog za njegovo trgovanje.

Informacije se smatraju preciznima ako ukazuju na niz okolnosti koje postoje ili je razumno očekivati da će nastati, ili na događaj koji se zbio ili je razumno očekivati da će se zbiti, te su dovoljno precizne da omogućе donošenje zaključaka o mogućem efektu tog niza okolnosti ili događaja na cijene veleprodajnih energetske proizvoda;

2.,,manipulacija tržištem” znači:

(a)provođenje bilo kakve transakcije ili izdavanje bilo kakvog naloga za trgovanje veleprodajnim energetske proizvodima, kojima se:

i.daju ili vjerovatno daju lažni ili obmanjujući signali u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetske proizvoda;

ii.uz pomoć jednog lica ili saradnjom više lica osigurava ili pokušava osigurati umjetni nivo cijene jednog ili više veleprodajnih energetske proizvoda, osim ako lice koje je provelo transakciju ili je izdalo nalog za trgovanje dokaže da ima legitimne razloge za to i da je ta transakcija ili nalog za trgovanje u skladu s prihvaćenim tržišnim praksama na dotičnom veleprodajnom tržištu energije; ili

iii.koristi ili pokušava koristiti fiktivno sredstvo ili bilo koji drugi oblik prevare ili izmišljanja koje daje ili vjerovatno daje lažne ili obmanjujuće signale u pogledu ponude,

potražnje ili cijene veleprodajnih energetske proizvoda;

ili

(b) širenje informacija putem medija, uključujući internet, ili bilo kojim drugim putem, koje daju ili vjerovatno daju lažne ili obmanjujuće signale u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetske proizvoda, uključujući širenje glasina i lažnih ili obmanjujućih vijesti, ako je lice koje ih širi znalo ili je trebalo znati da su informacije bile lažne ili obmanjujuće.

Ako se informacije šire za potrebe novinarstva ili umjetničkog izražavanja, takvo se širenje informacija procjenjuje vodeći računa o pravilima koja se odnose na slobodu štampe i slobodu izražavanja u drugim medijima, osim ako:

i. ta lica direktno ili indirektno steknu korist ili zaradu iz širenja dotičnih informacija; ili

ii. je razotkrivanje ili širenje izvršeno s namjerom obmanjivanja tržišta u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetske proizvoda;

3. „pokušaj manipuliranja tržištem” znači:

(a) provođenje bilo kakve transakcije, izdavanje bilo kakvog naloga za trgovanje ili preduzimanje bilo kakvih drugih mjera koje se odnose na određeni veleprodajni energetski proizvod, s namjerom:

i. davanja lažnih ili obmanjujućih signala u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetske proizvoda;

ii. da se osigura umjetni nivo cijene jednog ili više veleprodajnih energetske proizvoda, osim ako lice koje je provelo transakciju ili je izdalo nalog za trgovanje dokaže da ima legitimne razloge za to i da je ta transakcija ili nalog za trgovanje u skladu s prihvaćenim tržišnim praksama na dotičnom veleprodajnom tržištu energije; ili

iii. korištenja fiktivnog sredstva ili bilo kojeg drugog oblika prevare ili izmišljanja koje daje ili vjerovatno daje lažne ili obmanjujuće signale u pogledu ponude, potražnje ili cijene

veleprodajnih energetske proizvoda;

ili

(b) širenje informacija putem medija, uključujući internet, ili bilo kojim drugim putem s namjerom davanja lažnih ili obmanjujućih signala u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetske proizvoda;

4. „veleprodajni energetski proizvodi” znači sljedeći ugovori i izvedeni finansijski instrumenti, nezavisno o tome gdje se i kako njima trguje:

(a) ugovori o snabdijevanju električnom energijom ili prirodnim gasom, ako je isporuka u Ugovornim stranama;

(b) (NE PRIMJENJUJE SE)

(c) ugovori koji se odnose na prijenos električne energije ili transport prirodnog gasa u Ugovornim stranama;

(d) (NE PRIMJENJUJE SE)

Ugovori o snabdijevanju i distribuciji električne energije ili prirodnog gasa za potrebe krajnjih kupaca nisu veleprodajni energetski proizvodi. Međutim, ugovori o snabdijevanju i distribuciji električne energije ili prirodnog gasa krajnjim kupcima s kapacitetom potrošnje iznad praga koji je naveden u tački 5. drugom odlomku smatraju se veleprodajnim energetske proizvodima;

5. „kapacitet potrošnje” znači potrošnja krajnjeg kupca električne energije ili prirodnog gasa pri punoj iskorištenosti proizvodnog kapaciteta tog kupca. Obuhvata sveukupnu potrošnju tog kupca kao zasebnoga privrednog subjekta, u mjeri u kojoj se potrošnja odvija na tržištima s međusobno povezanim veleprodajnim cijenama.

Za potrebe ove definicije ne uzima se u obzir potrošnja u pojedinačnim postrojenjima s kapacitetom potrošnje manjim od 600 GWh godišnje, koja se nalaze pod kontrolom jednoga privrednog subjekta, u mjeri u kojoj ta postrojenja ne utiču zajedno na cijene na veleprodajnim

tržištima energije zbog toga što se nalaze na različitim odgovarajućim geografskim tržištima;

6. „veleprodajno tržište energije” znači bilo koje tržište unutar Ugovornih strana na kojem se trguje veleprodajnim energetskim proizvodima;

7. „učesnik na tržištu” znači bilo koje lice, uključujući operatore prijenosnih i distributivnih sistema, koje provodi transakcije, uključujući plasman naloga za trgovanje, na jednom ili više veleprodajnih tržišta energije;

8. „lice” znači bilo koje fizičko ili pravno lice;

9.

(NE PRIMJENJUJE SE)

10. „nacionalno regulatorno tijelo” znači nacionalno regulatorno tijelo koje je imenovano u skladu s članom 35. stavom 1. Direktive 2009/72/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 13. jula 2009. o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište električne energije (10) ili članom 39. stavom 1. Direktive 2009/73/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 13. jula 2009. o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište prirodnog gasa (11);

11. „operator prijenosnog odnosno transportnog sistema” ima značenje iz člana 2. tačke 4. Direktive 2009/72/EZ, odnosno iz člana 2. tačke 4. Direktive 2009/73/EZ;

12. „matično preduzeće” znači matično preduzeće u smislu članova 1. i 2. Sedme direktive Vijeća 83/349/EEZ od 13. juna 1983. koja se temelji na članu 54. stavu 3. tački (g) Ugovora o konsolidiranim finansijskim izvještajima (12);

13. „povezano preduzeće” znači preduzeće kćer ili drugo preduzeće u kojem se posjeduju udjeli ili preduzeće koje s drugim preduzećem veže odnos u smislu člana 12. stava 1. Direktive

83/349/EEZ;

14. „distribucija prirodnog gasa” ima značenje iz člana 2. tačke 5. Direktive 2009/73/EZ;

15. „distribucija električne energije” ima značenje iz člana 2. tačke 5. Direktive 2009/72/EZ.

16. „osjetljive informacije koje se odnose za zaštitu kritične infrastrukture“ znači činjenice o kritičnoj infrastrukturi, koje bi mogle, ukoliko bi se otkrile, da se iskoriste za planiranje i djelovanje s ciljem da se izazove prekid ili uništenje kritičnih infrastrukturnih instalacija.

17. „kritična infrastruktura“ znači resurs, sistem ili njegov dio koji se nalazi u Ugovornoj strani koji je od ključne važnosti za održavanje vitalnih društvenih funkcija, zdravlja, sigurnosti, bezbjednosti, ekonomske ili socijalne dobrobiti ljudi, i čiji bi prekid ili uništenje imao značajan uticaj u Ugovornoj strani kao rezultat neodržavanja tih funkcija.

Član 3.

Zabrana trgovanja povlaštenim informacijama

1. Licima koja posjeduju povlaštene informacije u vezi s određenim veleprodajnim energetskim proizvodom zabranjuje se:

(a) korištenje tih informacija u kupovini ili prodaji ili pokušaju kupovine ili prodaje, za svoj račun ili za račun treće strane, direktno ili indirektno, veleprodajnih energetskih proizvoda na koje se te informacije odnose;

(b) razotkrivanje tih informacija bilo kojem drugom licu, osim ako se takvo razotkrivanje izvršava tokom uobičajenog bavljenja njihovim poslom, profesijom ili dužnostima;

(c) preporučivanje ili navođenje drugog lica, na osnovu povlaštenih informacija, da kupi ili proda veleprodajne energetske proizvode na koje se te informacije odnose.

2. Zabrana iz stava 1. odnosi se na sljedeća lica koja posjeduju povlaštene informacije u vezi s određenim veleprodajnim energetske proizvodom:

(a) članovi upravnih, upravljačkih ili nadzornih tijela određenog preduzeća;

(b) lica s udjelima u kapitalu određenog preduzeća;

(c) lica koja imaju pristup informacijama u okviru svog posla, profesije ili dužnosti;

(d) lica koja su te informacije stekla krivičnim djelom;

(e) lica koja znaju ili bi trebala znati da su to povlaštene informacije.

3. Stav 1. tačke (a) i (c) ovog člana ne primjenjuju se na operatore prijenosnih odnosno transportnih sistema pri kupovini električne energije ili prirodnog gasa radi osiguravanja sigurnog i pouzdanog rada sistema u skladu s njihovim obavezama na osnovu člana 12. tačaka (d) i (e) Direktive 2009/72/EZ ili člana 13. stava 1. tačaka (a) i (c) Direktive 2009/73/EZ.

4. Ovaj se član ne primjenjuje na:

(a) transakcije provedene pri ispunjavanju dospjele obaveze kupovanja ili prodavanja veleprodajnih energetske proizvoda, ako ta obaveza proizlazi iz sporazuma koji je sklopljen ili naloga za trgovanje koji je plasiran prije no što je dotično lice došlo u posjed povlaštenih informacija;

(b) transakcije koje su proveli proizvođači električne energije i prirodnog gasa, operatori sistema skladišta prirodnog gasa ili operatori terminala za uvoz UPP-a, čija je jedina svrha pokriti trenutni fizički gubitak koji je posljedica neplaniranih prestanaka rada, kada bez toga učesnik na tržištu ne bi bio u stanju ispuniti postojeće ugovorne obaveze ili ako se te mjere preduzimaju u dogovoru s dotičnim operatorom ili operatorima prijenosnog odnosno transportnog sistema radi osiguravanja sigurnog i pouzdanog rada sistema. U takvoj se situaciji dotične informacije u vezi s transakcijama prijavljuju nacionalnom regulatornom tijelu. Ova obaveza izvještavanja ne dovodi u pitanje obavezu koja je navedena u članu 4. stavu 1.;

(c) učesnike na tržištu koji djeluju na osnovu nacionalnih propisa za vanredno stanje, ako su nacionalna tijela intervenirala radi osiguravanja snabdijevanja električnom energijom ili prirodnim gasom te su tržišni mehanizmi suspendirani u određenoj Ugovornoj strani ili njezinim dijelovima. U tom slučaju tijelo koje je nadležno za planiranje za vanredne situacije osigurava objavu u skladu s članom 4.

5. Ako je lice koja posjeduje povlaštene informacije u vezi s određenim veleprodajnim energetskim proizvodom pravno lice, zabrane iz stava 1. primjenjuju se i na fizička lica koja učestvuju u donošenju odluke da se transakcija izvrši za račun dotičnog pravnog lica.

6. Ako se informacije šire za potrebe novinarstva ili umjetničkog izražavanja, takvo se širenje informacija procjenjuje vodeći računa o pravilima koja se odnose na slobodu štampe i slobodu izražavanja u drugim medijima, osim ako:

(a) Ta lica dirktno ili indirektno steknu korist ili zaradu iz širenja dotičnih informacija; ili

(b) je razotkrivanje ili širenje izvršeno s namjerom obmanjivanja tržišta u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetskih proizvoda.

Član 4.

Obaveza objavljivanja povlaštenih informacija

1. Učesnici na tržištu djelotvorno i pravovremeno objavljuju povlaštene informacije koje posjeduju u odnosu na preduzeće ili postrojenja u vlasništvu ili pod kontrolom dotičnog učesnika na tržištu, njegovog matičnog preduzeća ili povezanog preduzeća ili za čija su operativna pitanja taj učesnika na tržištu ili to preduzeće odgovorni, bilo u cijelosti ili djelomično. Takvo razotkrivanje uključuje informacije koje se odnose na kapacitet i korištenje postrojenja za proizvodnju, skladištenje, potrošnju ili prijenos električne energije ili transport prirodnog gasa ili se odnose na kapacitet i korištenje terminala za UPP, uključujući planiranu ili neplaniranu neraspoloživost tih postrojenja.

2. Učesnik na tržištu može izuzetno i pod vlastitom odgovornošću odgoditi objavljivanje povlaštenih informacija kako ne bi ugrozio svoje legitimne interese, pod uvjetom da nije vjerovatno da takvo nečinjenje dovodi javnost u zabludu i da je učesnik na tržištu u stanju osigurati povjerljivost tih informacija te ne donosi odluke u vezi s trgovanjem veleprodajnim energetskim proizvodima na osnovu tih informacija. U takvoj situaciji učesnik na tržištu bez odgađanja dostavlja te informacije, zajedno s razlozima kašnjenja objavljivanja, relevantnom nacionalnom regulatornom tijelu.

3. Ako učesnik na tržištu ili njegov zaposlenik ili zastupnik razotkrije povlaštene informacije u vezi s određenim veleprodajnim energetskim proizvodom tokom uobičajenog bavljenja svojim

poslom, profesijom ili dužnostima, kako je navedeno u članu 3. stavu 1. tački (b), taj učesnik na tržištu ili lice osigurava istovremeno, potpuno i djelotvorno objavljivanje tih informacija. U slučaju nenamjernog razotkrivanja učesnik na tržištu osigurava potpuno i djelotvorno objavljivanje informacija čim prije nakon nenamjernog objavljivanja. Ovaj se stav ne primjenjuje ako lice koja prima informacije ima obavezu čuvanja povjerljivosti, bez obzira na to proizlazi li ta obaveza iz zakona, drugog propisa, statuta ili ugovora.

4. Objava povlaštenih informacija, uključujući u zbirnom obliku, u skladu s Uredbom (EZ) br. 714/2009 ili (EZ) br. 715/2009, ili smjernica i mrežnih kodeksa koji su usvojeni prema tim uredbama, predstavlja istovremeno, potpuno i djelotvorno objavljivanje.

5. Ako je određeni operator prijenosnog odnosno transportnog sistema oslobođen od obaveze objavljivanja određenih podataka, u skladu s Uredbom (EZ) br. 714/2009 ili Uredbom (EZ) br. 715/2009, taj je operator time oslobođen i od obaveze iz stava 1. ovog člana u odnosu na te podatke.

6. Stavovi 1. i 2. ne dovode u pitanje obaveze učesnika na tržištu na osnovu direktiva 2009/72/EZ i 2009/73/EZ te uredbama (EZ) br. 714/2009 i (EZ) br. 715/2009, uključujući smjernice i mrežne kodekse koji su usvojeni u skladu tim direktivama i uredbama, posebno u pogledu određivanja vremena i načina objave informacija.

7. Stavovi 1. i 2. ne dovode u pitanje pravo učesnika na tržištu da odgode razotkrivanje osjetljivih informacija u vezi sa zaštitom kritične infrastrukture i procjeni potrebe poboljšanja njezine zaštite, ako su one povjerljive u njihovoj zemlji u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom.

Član 5.

Zabrana manipulacije tržištem

Zabranjeno je preduzeti ili pokušati preduzeti manipulaciju tržištem na veleprodajnim tržištima energije.

Član 6.

(Ne primjenjuje se)

Član 7.

Nadzor tržišta

1. Nacionalna regulatorna tijela nadziru aktivnosti trgovanja veleprodajnim energetskim proizvodima da bi prepoznala i spriječila trgovanje koje se temelji na povlaštenim informacijama i manipulaciji tržištem na svom nacionalnom tržištu. U ovu svrhu mogu iskoristiti korisničke priručnike koje je izradila Agencija za saradnju energetskih regulatora i mogu usvojiti propise o povezanim zahtjevima učesnika na tržištu za davanje podataka.

2. Nacionalna regulatorna tijela sarađuju na regionalnom nivou kroz Regulatorni odbor Energetske zajednice pri izvršavanju nadzora veleprodajnih tržišta energije iz stava 1.

Ugovorne strane mogu omogućiti da njihovo nacionalno tijelo za konkurenciju ili tijelo za nadzor tržišta, koje je uspostavljeno u okviru tog tijela, provodi nadzor tržišta s nacionalnim regulatornim tijelom. Pri provođenju takvog nadzora tržišta, nacionalno tijelo za konkurenciju ili tijelo za nadzor tržišta imaju ista prava i obaveze kao i nacionalno regulatorno tijelo, u skladu s prvim podstavom ovog stava, drugom rečenicom drugog podstava stava 3. ovog člana, drugom rečenicom člana 4 (2) i članom 16.

3. Nacionalna regulatorna tijela najmanje jednom godišnje dostavljaju izvještaj Sekretarijatu o svojim aktivnostima na osnovu ove Uredbe, te ga stavljaju na raspolaganje javnosti.

4. Sekretarijat izvještava Ministarsko vijeće na godišnjoj osnovi, uključujući, ali ne ograničavajući se na informacije iz stava 3.

Član 8.

(NE PRIMJENJUJE SE)

Član 9.

Prijavljivanje učesnika na tržištu

1. Učesnici na tržištu, koji provode transakcije sa veleprodajnim energetskim proizvodima ili izraze interes da provedu takve transakcije putem naloga za trgovinu, prijavljuju se nacionalnom regulatornom tijelu Ugovorne strane gdje se obavlja ili će se obaviti isporuka veleprodajnih energetskih proizvoda. U svrhu registracije, nacionalna regulatorna tijela primjenjuju format za prijavu koji je izradila Agencija za saradnju energetskih regulatora u skladu s Uredbom br. 1227/2011. Regulatorni odbor Energetske zajednice će omogućiti pristup on-line kompilaciji svih nacionalnih prijava u Ugovornim stranama.

Prijavljivanje učesnika na tržištu ne dovodi u pitanje obaveze poštovanja važećih pravila trgovanja i uravnoteživanja.

2. Najkasnije 6 mjeseci od roka za nacionalnu transpoziciju ove Uredbe u Energetskoj zajednici, nacionalna regulatorna tijela uspostavljaju nacionalne registre učesnika na tržištu, koje održavaju ažurnima. U registru se svakom učesniku na tržištu dodjeljuje jedinstveni identifikator, te on sadrži dovoljno informacija za prepoznavanje učesnika na tržištu, uključujući odgovarajuće podatke koji se odnose na njegov poreski broj za porez na dodanu vrijednost, mjesto poslovnog sjedišta, lica odgovorna za njegove odluke o poslovanju i trgovanju, te krajnjeg upravljača ili korisnika aktivnosti trgovanja učesnika na tržištu. Nacionalna regulatorna tijela primjenjuju format registra koji je izradila Agencija za saradnju energetskih regulatora u skladu s Uredbom br. 1227/2011.

3. Nacionalna regulatorna tijela prosljeđuju informacije iz svojih nacionalnih registara Regulatornom odboru Energetske zajednice. Na osnovu informacija koje dostave nacionalna regulatorna tijela, Regulatorni odbor Energetske zajednice uspostavlja centralni registar učesnika na tržištu. Nacionalna regulatorna tijela i druga odgovarajuća tijela imaju pristup ovom registru. Potčinjeno članu 17., Regulatorni odbor Energetske zajednice može odlučiti staviti centralni registar ili njegove izvode na raspolaganje javnosti, pod uvjetom da se ne razotkrivaju poslovno osjetljive informacije o pojedinačnim učesnicima na tržištu.

4. Učesnici na tržištu iz stava 1. ovog člana dostavljaju obrazac za prijavu nacionalnom regulatornom tijelu prije provođenja transakcije sa veleprodajnim energetskim proizvodima.

5. Učesnici na tržištu iz stava 1. bez odgađanja saopštavaju nacionalnom regulatornom tijelu eventualne izmjene do kojih je došlo u pogledu informacija dostavljenih u obrascu za prijavu.

Član 10.

(NE PRIMJENJUJE SE)

Član 11.

Zaštita podataka

Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje obaveze Ugovornih strana i nacionalnih regulatornih tijela da sačuvaju povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija koje su utvrđene nacionalnim zakonodavstvom.

Član 12.

Operativna pouzdanost

1. Nacionalna regulatorna tijela osiguravaju povjerljivost, cjelovitost i zaštitu informacija koje prima u skladu s članom 4. stavom 2. Nacionalna regulatorna tijela preduzimaju sve potrebne mjere kako bi spriječila svaku zloupotrebu i neovlašten pristup informacijama koje su pohranjene u njezinim sistemima. Nacionalna regulatorna tijela, nacionalna tijela za konkurenciju i druga odgovarajuća tijela osiguravaju povjerljivost, cjelovitost i zaštitu informacija koje primaju u skladu s članom 4. stavom 2. i članom 7. stavom 2. i preduzimaju mjere kako bi spriječili svaku zloupotrebu takvih informacija.

2. Potčinjeno članu 17., nacionalna regulatorna tijela mogu odlučiti staviti na raspolaganje javnosti dijelove informacija koje posjeduje, pod uvjetom da se ne razotkriju poslovno osjetljive informacije o pojedinačnim učesnicima na tržištu ili pojedinačnim transakcijama ili pojedinačnim tržištima, te da se ne može izvesti zaključak o njima.

Nacionalna regulatorna tijela stavljaju na raspolaganje svoju bazu poslovno neosjetljivih podataka o trgovanju u naučne svrhe, u skladu sa zahtjevima o povjerljivosti.

Informacije se objavljuju ili stavljaju na raspolaganje u interesu unapređenja transparentnosti veleprodajnih tržišta energije, pod uvjetom da ne postoji vjerojatnost narušavanja konkurencije na tim tržištima energije.

Nacionalna regulatorna tijela iznose informacije na pošten način, u skladu s transparentnim pravilima koja sastavlja i stavlja na raspolaganje javnosti.

Član 13.

Provedba zabrana zloupotrebe tržišta

1. Nacionalna regulatorna tijela osiguravaju primjenu zabrana koje su navedene u članovima 3. i 5. te obaveze koja je navedena u članu 4.

Svaka Ugovorna strana osigurava da njezina nacionalna regulatorna tijela imaju istražne i izvršne ovlasti koje su potrebne za izvršavanje tog zadatka. Te se ovlasti izvršavaju na razmjernan način.

Te se ovlasti mogu izvršavati:

(a) direktno;

(b) u saradnji s drugim tijelima; ili

(c) na osnovu zahtjeva nadležnim pravosudnim tijelima.

Ako je potrebno, nacionalna regulatorna tijela mogu izvršavati svoje istražne ovlasti u saradnji s organiziranim tržištima, sistemima za uparivanje ili drugim licima koja u okviru svoje struke dogovaraju transakcije.

2. Istražne i izvršne ovlasti iz stava 1. ograničene su na svrhu istrage. Izvršavaju se u skladu s nacionalnim pravom i uključuju pravo da se:

- (a) pristupi svim odgovarajućim ispravama u bilo kojem obliku i dobije njihova kopija;
- (b) zatraže informacije od svih odgovarajućih lica, uključujući one koje su naknadno uključene u prijenos naloga ili provođenje dotičnih transakcija, kao i njihove naručioce te, ako je potrebno, pravo da se svako takvo lice ili naručilac pozove i sasluša;
- (c) izvrši nadzor na terenu;
- (d) zatraže postojeći telefonski zapisi i postojeći zapisi prometa podataka;
- (e) zatraži prestanak svake prakse koja se protivi ovoj Uredbi ili delegiranim aktima ili provedbenim aktima koji su doneseni na osnovu nje;
- (f) zatraži od suda da blokira ili privremeno zaplijeni imovinu;
- (g) zatraži od suda ili bilo kojeg nadležnog tijela da naloži privremenu zabranu bavljenja zvanjem.

Član 14.

Pravo žalbe

Ugovorne strane osiguravaju da na nacionalnom nivou postoje odgovarajući mehanizmi na osnovu kojih se stranka pogođena odlukom regulatornog tijela ima pravo žaliti tijelu koje je nezavisno od uključenih stranaka i bilo koje vlade.

Član 15.

Obaveze lica koja dogovaraju transakcije u okviru svoje struke

Svako lice koje u okviru svoje struke dogovara transakcije veleprodajnim energetske proizvodima i koja osnovano sumnja da bi određena transakcija mogla prekršiti članove 3. ili 5. bez odgađanja obavještava nacionalno regulatorno tijelo.

Lica koja u okviru svoje struke dogovaraju transakcije veleprodajnim energetske proizvodima uspostavljaju i održavaju djelotvorne mehanizme i postupke kako bi prepoznale kršenja članova 3. ili 5.

Član 16.

Saradnja na nivou Energetske zajednice i nacionalnom nivou

1. Regulatorni odbor Energetske zajednice omogućava da nacionalna regulatorna tijela obavljaju svoje zadaće na osnovu ove Uredbe na usklađen i dosljedan način.

Nacionalna regulatorna tijela sarađuju međusobno, uključujući saradnju na regionalnom nivou, putem Regulatornog odbora Energetske zajednice, u svrhu obavljanja svojih zadaća u skladu s ovom Uredbom.

Nacionalna regulatorna tijela i nacionalno tijelo za konkurenciju u Ugovornoj strani mogu uspostaviti odgovarajuće oblike saradnje, kako bi osigurala djelotvornu i efikasnu istragu i provedbu te kako bi doprinijela dosljednom i jedinstvenom pristupu istrazi, sudskom postupku te provedbi ove Uredbe i odgovarajućeg finansijskog prava te prava u području konkurencije.

2. Nacionalna regulatorna tijela bez odgađanja obavještavaju Regulatorni odbor Energetske zajednice i Sekretarijat na što precizniji način, ako imaju osnovane razloge za sumnju da se u toj strani ili u drugoj Ugovornoj strani izvršavaju ili su izvršena djela kojima se krši ova Uredba.

Ako nacionalno regulatorno tijelo sumnja da se djela koja utiču na veleprodajna tržišta energije ili cijenu veleprodajnih energetske proizvoda u toj Ugovornoj strani izvršavaju u drugoj Ugovornoj strani, ono može zatražiti da Regulatorni odbor Energetske zajednice i Sekretarijat osiguraju da se zahtjevi iz ove Uredbe sprovedu u toj Ugovornoj strani.

3. Kako bi osigurala usklađen i dosljedan pristup zloupotrebi tržišta na veleprodajnim tržištima energije:

(a) (NE PRIMJENJUJE SE)

(b) (NE PRIMJENJUJE SE)

(c) (NE PRIMJENJUJE SE)

(d) nacionalna regulatorna tijela obavještavaju nacionalno tijelo za konkurenciju u toj Ugovornoj strani, Sekretarijat i Regulatorni odbor Energetske zajednice ako imaju osnovane razloge za sumnju da se na veleprodajnom tržištu energije izvršavaju ili su izvršena djela koja vjerovatno predstavljaju kršenje prava u području konkurencije.

4. Kako bi izvršio svoje zadatke na osnovu stava 1., ako, između ostalog, na osnovu početnih procjena ili analize, Regulatorni odbor Energetske zajednice sumnja da je došlo do kršenja ove Uredbe, ovlašten je:

(a) zatražiti od jednog ili više nacionalnih regulatornih tijela da dostave sve informacije koje se odnose na sumnju o kršenju;

(b) zatražiti od jednog ili više nacionalnih regulatornih tijela da pokrenu istragu radi sumnje o kršenju i preduzmu odgovarajuće mjere radi ispravljanja utvrđenog kršenja. Dotično nacionalno regulatorno tijelo odgovorno je za sve odluke u pogledu odgovarajućih mjera koje treba preduzeti radi ispravljanja utvrđenog kršenja;

(c) ako smatra da moguće kršenje ima ili je imalo prekogranični učinak, uspostaviti i uskladiti istražnu grupu koja se sastoji od predstavnika dotičnih nacionalnih regulatornih tijela, kako bi istražila je li došlo do kršenja ove Uredbe i u kojoj je Ugovornoj strani došlo do kršenja. Ako je potrebno, Regulatorni odbor Energetske zajednice može zatražiti i učestvovanje predstavnika Agencije ili drugog odgovarajućeg tijela jedne ili više ugovorih strana i/ili države članice u istražnoj grupi.

5. Nacionalno regulatorno tijelo koje primi zahtjev za informacije na osnovu stava 4. tačke (a) ili zahtjev da pokrene istragu radi sumnje o kršenju na osnovu stava 4. tačke (b) odmah preduzima potrebne mjere kako bi ispunilo taj zahtjev. Ako to nacionalno regulatorno tijelo nije u stanju odmah dostaviti tražene informacije, ono bez odgađanja obavještava Regulatorni odbor Energetske zajednice o razlozima.

Odstupajući od prvog podstava nacionalno regulatorno tijelo može odbiti postupiti u odgovoru na zahtjev, ako:

(a) ispunjenje zahtjeva može nepovoljno uticati na suverenost ili sigurnost Ugovorne strane kojoj

je zahtjev upućen;

(b) je već pokrenut sudski postupak u vezi s istim djelima i protiv istih lica pred tijelima Ugovorne strane kojoj je zahtjev upućen; ili

(c) je tim licima već izrečena pravosnažna presuda za ista djela u Ugovornoj strani kojoj je zahtjev upućen.

U bilo kojem od tih slučajeva nacionalno regulatorno tijelo na odgovarajući način obavještava Regulatorni odbor Energetske zajednice i pruža što detaljnije informacije o tom postupku ili presudi.

Nacionalna regulatorna tijela učestvuju u istražnoj grupi okupljenoj u skladu sa stavom 4. tačkom (c) pružajući svu potrebnu pomoć. Istražnu grupu usklađuje Regulatorni odbor Energetske zajednice.

6. (NE PRIMJENJUJE SE)

Član 17.

Čuvanje profesionalne tajne

1. Sve povjerljive informacije koje su primljene, razmijenjene ili proslijeđene u skladu s ovom Uredbom podliježu uvjetima čuvanja profesionalne tajne koji su navedeni u stavovima 2., 3. i 4.

2. Obaveza čuvanja profesionalne tajne odnosi se na:

(a) lica koja rade ili su radile za neku od institucija Energetske zajednice;

(b) revizore i stručnjake kojima je neka od institucija Energetske zajednice davala upute;

(c) lica koja rade ili su radile za nacionalna regulatorna tijela ili druga odgovarajuća tijela;

(d) revizore i stručnjake kojima su nacionalna regulatorna tijela ili druga odgovarajuća tijela davala upute i koji primaju povjerljive informacije u skladu s ovom Uredbom.

3. Povjerljive informacije, koje su pri obavljanju svojih zadaća primila lica iz stava 2., ne smiju se otkriti niti jednom drugom licu ni tijelu, osim u sažetom ili zbirnom obliku, tako da nije moguće prepoznati pojedinačnog učesnika na tržištu ili tržište, ne dovodeći u pitanje slučajeve obuhvaćene krivičnim pravom, drugim odredbama ove Uredbe ili drugim odgovarajućim zakonodavstvom Energetske zajednice.

4. Ne dovodeći u pitanje slučajeve obuhvaćene krivičnim pravom, nacionalna regulatorna tijela, tijela ili lica koja primaju povjerljive informacije u skladu s ovom Uredbom mogu ih koristiti isključivo pri obavljanju svojih zadaća i radi izvršavanja svojih zadaća. Drugi subjekti, tijela ili lica mogu koristiti te informacije u svrhu za koju su im one dostavljene ili u kontekstu upravnih ili sudskih postupaka koji se izričito odnose na izvršavanje tih zadaća. Tijelo koje prima informacije može ih koristiti u drugu svrhu pod uvjetom da na to pristanu Regulatorni odbor Energetske zajednice, nacionalna regulatorna tijela, tijela ili lica koje saopštavaju informacije.

5. Ovim se članom ne spriječavaju tijela u Ugovornim stranama da razmjenjuju ili prosljeđuju povjerljive informacije u skladu s nacionalnim pravom, pod uvjetom da one nisu primljene od tijela druge Ugovorne strane, Regulatornog odbora Energetske zajednice ili Sekretarijata na osnovu ove Uredbe.

Član 18.

Sankcije

Ugovorne strane utvrđuju pravila o sankcijama primjenljivima na povrede ove Uredbe i preduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale njihovu provedbu. Predviđene sankcije moraju biti efikasne, odvraćajuće i proporcionalne te odražavati prirodu, trajanje i ozbiljnost povrede, štetu koja je prouzrokovana potrošačima i potencijalnu zaradu koja je proizašla iz trgovanja na osnovu povlaštenih informacija i manipulacije tržištem.

Ugovorne strane saopštavaju te odredbe Sekretarijatu najkasnije do roka za transpoziciju ove Uredbe u Energetskoj zajednici, te ga bez odgađanja obavještavaju o svakoj naknadnoj izmjeni koja utiče na njih.

Ugovorne strane propisuju da nacionalna regulatorna tijela mogu otkriti javnosti mjere ili sankcije koje se izriču za povredu ove Uredbe, osim ako bi se takvim otkrivanjem prouzročila nerazmjerna šteta uključenim stranama.

Član 19.

Međunarodni odnosi

(NE PRIMJENJUJE SE)

Član 20.

Postupak delegiranja ovlasti

(NE PRIMJENJUJE SE)

Član 21.

Odborski postupak

(NE PRIMJENJUJE SE)

Član 22.

(NE PRIMJENJUJE SE)